

Julkisyhteisöjen menot tehtävittäin

2009

Julkiset kokonaismenot kasvoivat 5,7 prosenttia vuonna 2009

Julkisyhteisöjen kokonaismenojen suhde bruttokansantuotteeseen (BKT) oli 56,3 prosenttia vuonna 2009. BKT-suhde on ollut yhtä suuri viimeksi vuonna 1997. Vuonna 2008 suhde oli 49,3 prosenttia. BKT-suhdetta kasvattivat sekä nimellisen BKT:n merkittävä, yli seitsemän prosentin lasku että julkisten kokonaismenojen edelleen jatkunut kasvu. Julkiset kokonaismenot kasvoivat 5,7 prosenttia vuonna 2009.

Sulautetut kokonaismenot tehtävittäin, julkisyhteisöt yhteensä, 2008–2009

Tehtävä	Vuosi	Miljoonaa euroa	Osuus BKT:sta, %
G0 Tehtävät yhteensä	2008	91 121	49,3
	2009	96 300	56,3
G01 Yleinen julkishallinto	2008	12 191	6,6
	2009	12 694	7,4
G02 Puolustus	2008	2 770	1,5
	2009	2 851	1,7
G03 Yleinen järjestys ja turvallisuus	2008	2 451	1,3
	2009	2 571	1,5
G04 Elinkeinoelämän edistäminen	2008	8 672	4,7
	2009	8 653	5,1
G05 Ympäristönsuojelu	2008	586	0,3
	2009	608	0,4
G06 Asuminen ja yhdyskunnat	2008	778	0,4
	2009	890	0,5
G07 Terveystieteiden huolto	2008	13 005	7,0
	2009	13 668	8,0
G08 Vapaa-aika, kulttuuri ja uskonto	2008	2 079	1,1
	2009	2 090	1,2
G09 Koulutus	2008	10 935	5,9
	2009	11 357	6,6
G10 Sosiaaliturva	2008	37 654	20,4
	2009	40 918	23,9

Julkisten menojen suurin pääryhmä oli vuonna 2009 sosiaaliturva, johon kohdistuvat menot olivat lähes 24 prosenttia suhteutettuna BKT:hen. Sosiaalimenoista 32,5 miljardia euroa oli sosiaalietuuksia, joita maksettiin lähes kymmenen prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Sosiaaliturvan jälkeen toiseksi eniten menoja kohdistui terveydenhuoltoon, 8 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Julkisyhteisöjen kulutusmenot kasvoivat 3,9 prosenttia vuonna 2009, eli selvästi kokonaismenoja hitaammin. Kulutusmenot kuvaavat julkisyhteisöille palvelujen tuotannosta aiheutuneita juoksevia menoja.

Julkisyhteisöjen kokonaismenoilla tarkoitetaan tässä julkisyhteisöjen sulautettuja kokonaismenoja. Sulautetuista kokonaismenoista on eliminoitu julkisyhteisöjen väliset omaisuusmenot, pääomansiirrot ja tulonsiirrot. Koska kokonaismenot ovat luonteeltaan bruttomenoja, niihin sisältyy esimerkiksi paikallishallintosektorin tapauksessa kuntien omilta liikelaitoksiltaan tekemiä hankintoja. Kyseiset hankinnat näkyvät vastaavasti myös kokonaistuloissa.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Sulautetut kokonaismenot tehtävittäin, julkisyhteisöt yhteensä, 2009.....4

Laatuseloste: Julkisyhteisöjen menot tehtävittäin 6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Sulautetut kokonaismenot tehtävittäin, julkisyhteisöt yhteensä, 2009

Tehtävä	Miljoonaa euroa	Osuus BKT:sta, %
G0 Tehtävät yhteensä	96 300	56,3
G0101 Toimeenpano- ja lainsäädäntöelimet, finanssi- ja veroasiat, ulkoasiainhallinto	2 870	1,7
G0102 Taloudellinen apu ulkomaille	712	0,4
G0103 Yleiset hallintopalvelut	5 365	3,1
G0104 Perustutkimus	1 017	0,6
G0105 Yleisen julkishallinnon tutkimus ja kehittäminen	11	0,0
G0106 Muut yleisen julkishallinnon palvelut	16	0,0
G0107 Julkisen velan hoitoon liittyvät taloustoimet	2 703	1,6
G0108 Hallinnon eri tasojen väliset yleisluonteiset siirrot	0	0,0
G0201 Sotilaspuolustus	2 615	1,5
G0202 Siviilipuolustus	75	0,0
G0203 Sotilasapu ulkomaille	124	0,1
G0204 Puolustustoiminnan tutkimus ja kehittäminen	0	0,0
G0205 Puolustus, muualla luokittelematon	37	0,0
G0301 Poliisitoimi	1 022	0,6
G0302 Palo- ja pelastustoimi	560	0,3
G0303 Tuomioistuimet	507	0,3
G0304 Vankilalaitos	243	0,1
G0305 Yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyvä tutkimus ja kehittäminen	3	0,0
G0306 Yleinen järjestys ja turvallisuus, muualla luokittelematon	236	0,1
G0401 Yleiset talouteen ja kauppaan liittyvät tehtävät sekä työvoimapalvelut	1 333	0,8
G0402 Maa, metsä, kala- ja riistatalous	1 937	1,1
G0403 Polttoaine- ja energiahuolto	44	0,0
G0404 Kaivostoiminta, teollisuus ja rakentaminen	198	0,1
G0405 Liikenne	4 136	2,4
G0406 Viestintä	47	0,0
G0407 Muut toimialat	15	0,0
G0408 Elinkeinoelämän tutkimus ja kehittäminen	843	0,5
G0409 Elinkeinoelämään liittyvät asiat, muualla luokittelematon	100	0,1
G0501 Jätehuolto	169	0,1
G0502 Jätevesihuolto	0	0,0
G0503 Ympäristön pilaantumisen torjunta	132	0,1
G0504 Biologisen monimuotoisuuden ja maisemansuojelu	70	0,0
G0505 Ympäristönsuojelun tutkimus ja kehittäminen	53	0,0
G0506 Ympäristön suojelu, muualla luokittelematon	184	0,1
G0601 Asuinolojen kehittäminen	247	0,1
G0602 Yhdyskuntakehitys	477	0,3
G0603 Vesihuolto	28	0,0
G0604 Katuvalaistus	0	0,0
G0605 Asumisen ja yhdyskuntapalvelujen tutkimus ja kehittäminen	0	0,0
G0606 Asuminen ja yhdyskuntapalvelut, muualla luokittelemattomat	138	0,1
G0701 Lääkevalmisteet, lääkintälaitteet ja välineet (Y)	1 260	0,7
G0702 Avohoitopalvelut (Y)	5 972	3,5
G0703 Sairaalapalvelut eli laitoshoido (Y)	5 859	3,4
G0704 Yleiset terveydenhuoltopalvelut (Y)	41	0,0

Tehtävä	Miljoonaa euroa	Osuus BKT:sta, %
G0705 Terveydenhuoltoalan tutkimus ja kehittäminen	124	0,1
G0706 Terveydenhuolto, muualla luokittelematon	412	0,2
G0801 Virkistys - urheilupalvelut (Y)	820	0,5
G0802 Kulttuuripalvelut (Y)	975	0,6
G0803 Radio, televisio - ja julkaisutoiminta	5	0,0
G0804 Uskonnollisten ja aatteellisten yhteisöjen tukeminen	287	0,2
G0805 Virkistys, kulttuuri - ja uskonnollisen toiminnan tutkimus ja kehittäminen	3	0,0
G0806 Virkistys, kulttuuri - ja uskonnollinen toiminta, muualla luokittelematon	0	0,0
G0901 Esiasteen ja alemman perusasteen koulutus (ISCED 0 ja 1) (Y)	2 209	1,3
G0902 Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutus (ISCED 2 ja 3) (Y)	5 214	3,0
G0903 Keskiasteen jälkeinen koulutus, ei korkea-aste (ISCED 4) (Y)	0	0,0
G0904 Korkea-asteen koulutus (ISCED 5 ja 6) (Y)	3 178	1,9
G0905 Tutkintoon johtamaton koulutus (Y)	400	0,2
G0906 Koulutuksen tukipalvelut opiskelijoille (Y)	38	0,0
G0907 Koulutuksen tutkimus ja kehittäminen	18	0,0
G0909 Koulutus, muualla luokittelematon	300	0,2
G1001 Sairaus ja toimintarajoitteisuus (Y)	9 472	5,5
G1002 Vanhuus (Y)	17 140	10,0
G1003 Lesket ja muut edunsaajat (Y)	1 427	0,8
G1004 Perhe ja lapset (Y)	4 903	2,9
G1005 Työttömyys (Y)	4 892	2,9
G1006 Asuminen (Y)	482	0,3
G1007 Sosiaalinen syrjäytyminen, muualla luokittelematon (Y)	1 379	0,8
G1008 Sosiaaliturvan tutkimus ja kehittäminen	26	0,0
G1009 Sosiaaliturva, muualla luokittelematon	1 197	0,7

Laatuseloste: Julkisyhteisöjen menot tehtävittäin

Tilaston tietosisältö ja käyttötarkoitus

Tilasto kuvaa julkisyhteisöt-sektorin ja sen alasektoreiden kokonaismenojen jakautumista tehtävittäin Euroopan kansantalouden tilinpidon (EKT95) tehtäväluokituksen COFOG (Classification of the Functions of Government) mukaan sekä menolajeittain. Tilaston avulla voidaan seurata talouspolitiikan tavoitteiden toteuttamista julkisten menojen rakenteen muutosten avulla.

Tilasto pohjautuu kansantalouden tilinpidon tietoihin.

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto on kansantalouden tilinpidon mukainen johdettu tilasto. Tilaston perusjoukko, käytetyt perusaineistot ja tutkimusasetelma ovat samat kuin kansantalouden tilinpidossa. Kysymyksessä on kokonaistutkimus ja tiedot saadaan valtion kirjanpitoaineistosta, kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöksiin perustuvasta tilastokyselystä sekä sosiaaliturvarahastojen tuloslaskelmista, vuosikertomuksista ja tilastoista.

EU:n jäsenmaat toimittavat julkisyhteisöjen menoja tehtävittäin koskevat tiedot Eurostatille raportointitauluilla 1101 ja 1102 seuraavien EU:n säädösten mukaisesti:

- Neuvoston asetus (EY) N:o 2223/96, annettu 25 päivänä kesäkuuta 1996, Euroopan kansantalouden tilinpito- ja aluetilinpitojärjestelmästä yhteisössä, liite B Kansantalouden tilinpidon tietojen lähettämisohjelma
- Komission asetus (EY) N:o 1500/2000, annettu 10 päivänä heinäkuuta 2000, neuvoston asetuksen (EY) N:o 2223/96 täytäntöönpanosta julkisyhteisöjen menojen ja tulojen osalta ja
- Komission asetus (EY) N:o 113/2002, annettu 23 päivänä tammikuuta 2002, neuvoston asetuksen (EY) N:o 2223/96 muuttamisesta käyttötarkoituksen mukaisten menojen tarkistettujen luokitusten osalta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

Asetuksissa säädetään julkisyhteisöt yhteensä -sektorin tietojen toimittamisesta COFOG-luokituksen pääryhmittäin.

Lisäksi herrasmiessopimuksen perusteella jäsenmaita pyydetään toimittamaan vuosittaiset tiedot myös julkisyhteisöjen alasektoreittain sekä julkisyhteisöt yhteensä -tasolla myös COFOG-luokituksen tarkemmalla 2-numerotasolla. Suomi on antanut luvan julkaista tarkemman tason tietonsa ja julkaisee myös ne kansallisesti.

Luokitukset ovat sektoriluokitus, julkisyhteisöjen tehtäväluokitus sekä menolajiluokitus. Sektoriluokitus löytyy Tilastokeskuksen luokitustietokannasta. Sektoriluokituksen mukaan julkisyhteisöihin Suomessa luetaan valtio, kunnat ja kuntayhtymät, Ahvenanmaan maakuntahallinto sekä sosiaaliturvarahastot. Valtio- ja kuntasektoriin ei lueta sellaisia valtion ja kuntien liikelaitoksia, jotka ovat markkinatuottajia.

Valtiosektoriin luetaan budjettitalouden ohella budjetin ulkopuoliset rahastot. Sosiaaliturvarahastoihin luetaan Suomessa julkisen vallan säätämää sosiaaliturvaa hoitavat yksiköt. Näitä ovat perusturvaa toteuttavat yksiköt, kuten Kansaneläkelaitos, Työttömyysvakuutusrahasto, työttömyyskassat, sairauskassat, työttömyyskassat, lakisääteistä työeläkevakuutusta hoitavat yhtiöt, eläkesäätiöt, eläkekassat ja julkiset laitokset (esim. Kuntien eläkevakuutus). Työeläkelaitokset määriteltiin tilastoinnissa osaksi Suomen julkista sektoria EU:n komission tammikuussa 1997 tekemällä erityisellä päätöksellä.

Menolajit, jotka perustuvat EKT95:n taloustoimiin, ovat:

- Välituotekäyttö
- Maksetut verot (pl. pääomaverot)
- Palkansaajakorvaukset
- Tukipalkkiot
- Omaisuusmenot
- Sosiaalietuudet (ml. luontoismuotoiset sosiaalietuudet)
- Muut tulonsiirrot
- Pääomansiirrot
- Pääoman bruttomuodostus
- Valmistamattomien muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinnat

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastossa käytetty kokonaismenojen käsite perustuu yllämainittuihin neuvoston asetukseen 2223/96, liite B ja komission asetukseen (EC) No 1500/2000 sekä niiden pohjalta laaditussa Kansantalouden tilinpidon raportointitaulukossa 2 'Julkisyhteisöjen tärkeimmät kokonaissuureet' ('Main aggregates of general government') käytetylle kokonaismenojen käsitteelle. Tästä raportointitaulukosta saadaan alasektoreittain kansantalouden tilinpidon taloustoimien reunat ja menojen laskentakaavat, joihin tehtävittäisten tietojen on täsmättävä.

Julkisyhteisöt yhteensä -tasolla kokonaismenot esitetään sulautettuna siten, että alasektoreiden väliset korot, sekä tulon- ja pääomansiirrot eliminoidaan. Alasektoreiden tasolla menot esitetään sulauttamattomina.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto on vuositilasto ja ilmestyy kerran vuodessa helmikuun alussa. Vuonna t ilmestyy tilasto koskee vuotta t-2 ja sitä aikaisempia vuosia. Tilaston tiedot ovat vuoden t-2 osalta tarkistettuja ennakkotietoja ja aikaisempien vuosien osalta lopullisia tietoja.

Tiedot voivat muuttua kansantalouden tilinpidon tasokorjausten yhteydessä.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilasto julkaistaan Tilastokeskuksen internet-sivuilla, josta löytyvät myös tilaston metatiedot (<http://tilastokeskus.fi/til/jmete/index.html>).

Tiedot julkaistaan myös kansantalouden tilinpidon julkaisussa, joka ilmestyy vuosittain helmikuussa. Tiedot löytyvät julkaisun taulukosta 5.1 Julkisyhteisöjen kokonaismenot tehtävittäin ja alasektoreittain sekä 5.2 Julkisyhteisöjen sulautetut menot tehtävittäin ja menolajeittain.

Tiedot ovat saatavissa myös Tilastokeskuksen ASTIKA-tietokannasta.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilaston tiedot ovat yhdenmukaisia kansantalouden tilinpidon tietojen kanssa ja kansainvälisesti vertailukelpoisia EU:n jäsenmaiden kesken. Vertailukelpoiset aikasarjat ovat saatavilla vuodesta 1990 alkaen. EU:n tilasto löytyy Eurostatin web-sivuilta.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Julkisyhteisöjen menot tehtävittäin ovat määritelmiltään yhteneväisiä EU:n kansantalouden tilinpidon (EKT95) määritelmien kanssa

Lisätietoja

Niina Suutarinen (09) 1734 3302
Vastaava tilastojohtaja:
Ari Tyrkkö
skt.95@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Kansantalouden tilinpito, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute